

СТАНОВИЩЕ

по процедура за присъждане на научната и образователна степен

„доктор“

в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,

обявен в ДВ бр. 65 / 12.08.2022

за Мария Лозанова-Бузинку

от проф. д-р Ангелина Петрова

Докторантката Мария Лозанова-Бузинку притежава завиден опит, както в областта на теорията на балета и танцовото изкуство, така и в кариерата си на професионален артист, присъстващ във водещи български и европейски балетни театри. Освен това тя създава и собствени хореографии: както личи тя навлиза много плътно в езика на балета и хореографията на XX век, прилагайки я както в традиционни, така и в модернистични сюжети и контекст. В този смисъл съединяването на практически и теоретичен дискурс се свързва с идеята за авторско, индивидуално и концептуално присъствие в областта на съвременната хореография и балет. Създава е интригуващ, подробен мащабен труд за езика на съвременния балет, който надмогва естетските граници на постмодерна и навлиза в много по-сложни концептуални области, обвързвайки различни аспекти на театралното, музикалното и най-вече в променящата се традиция на съвременния балет през първите две десетилетия след 2000 г. Тя е изследовател, който обединява верността и подробното и внимателно проучване на артистичната практика, способен да усети и осмисли целта, натрупванията, естетическите пластове в съвременния хореографски език и концепции. Тя има не само впечатляваща биография като артист и хореограф, но и уверено навлиза в областта

на теорията на танцовото изкуство – както личи и от тематиката и броя на публикациите върху дисертацията ѝ. Това спомага да се разкрие един жив диалог с времето, с концепциите, осмислящи пластичния език, с необичайните нови плоскости на театралното, пластичното и музикалното, обвързани в изследвания от нея обект.

Дисертационният труд на Мария Лозанова-Бузинку: „*Западноевропейският балет през първите две десетилетия на ХХІ век*“ е обсъден и насочен за защита от катедра „Хореография“ при ЮЗУ „Неофит Рилски“ на **18.09.2025 г.** Общият обем на дисертационния труд е 269 страници, от които 265 основен текст. Библиографията включва общо 240 източника, съответно – 18 на кирилица; 130 на латиница; 10 официални уебсайта и 81 линка към анализирани в текста видео материали.

Според автореферата авторката си поставя следните цели: изследване на фактологията за развитието на големите западноевропейски балетни трупи и творчеството на изявени западноевропейски хореографи, сред които Английски Кралски балет, Балет на Парижката Опера, Щатсбалет-Берлин и Шведски Кралски балет. Идеята за историческото описание на тези институции е богато надстроена с изследването на биографиите и анализа на основните постановки на най-известни хореографи на западноевропейския балет през ХХІ век – творчески път, отличителни хореографски характеристики и техни емблематични за балетните трупи постановки. Изследваните хореографи са Александър Екман, Алексей Ратмански, Анжелин Прелжокаж, Бенджамин Милепие, Джон Ноймайер, Кристофър Уилдън, Кристъл Пайт, Лиам Скарлет, Матс Ек, Мауро Бигондзети, Начо Дуато, Охад Нахарин, Пар Исберг, Пина Бауш, Саша Валц, Уейн МакГрегър, Уилиам Форсайт, Хайнц Шпърли, Шарън Еял. Без съмнение това е впечатляващ масив от

информация, систематизирана и анализирана от докторантката, нещо което е сред интригуващите факти и може да бъде оценена като един от успехите в настоящото изследване.

Следващите глави (втора, трета, четвърта и.т.н) представят развитието на балета във Англия, Германия, Франция. Прави се много подробно изследване на основните линии, взривяващи традициите - органичната връзка между XX век и новите линии, които се зараждат в балетната хореография и изпълнителство в началото на XXI век – видни са в тяхната органична връзка с различността и преплитането на водещи хореографи като Нимайер, Пина Бауш и много други. Една подобна панорама всъщност би помогнала в пътуването всред хронологията и фактите, идеите и сюжетите, за да се постигнат изводи за наследеното и вече дори преодоляло постмодернизма танцово изкуство – претърпяло невероятна метаморфоза в XX и XXI век. Неслучайно авторката подчертава, че това изследване би било много полезно за студентите по танцовите специалности в Университетите по изкуствата. За мен като човек, изкушен и почитател на съвременната балетна хореография, бе интригуващо да прочета оценки и анализи на почерка на съвременните институции, например, че: “Танцьорите на Кралския балет се отличават с изключителна чистота на движението, прецизни и бързи стъпала и фина музикалност. Изпълняват еднакво добре както драматично наситените сюжетни спектакли, така и безсюжетните, физически изследвания на съвременните хореографи. Това се дължи на хореографското наследство заложено от де Валоа, Аштън и МакМилан, както и на разнообразието от хореографски влияния от руската и американската балетна школа, в съчетание с британската театрална традиция.” (автореферат,с34). Ценни са наблюденията, както и близостта до езика на балетната практика, т.е. по този начин

създаденото в тази дисертация действително може да бъде полезно за студенти-танцьори и студенти-хореографи.

Отделят се различните направления като съчетанието на традиционна и съвременна хореография, последвано от анализ на основите на абстрактния и технологичен съвременен танц, чиито език е анализиран в дисертацията. Изследват се феномените на драматургично преструктуриране на вече съществуващи балети; на пренасяне на наратива от вече съществуваща постановка в съвременен контекст (с 45 автореферат); на съучастието на танцьорите в създаването на концепта и спектакъла; на включването на публиката – като следваща стъпка. Яснотата на систематизацията на съвременните хореографски феномени е показана със завидна прецизност. Според с. 47 от автореферата: „Интегрирането на мултимедия и високотехнологични компютърни елементи в съвременните постановки е може би една от най-отличителните черти на хореографското изкуство на ХХІ век. Въпреки че този похват се среща в творчеството на мнозина съвременни хореографи, може би най-заклетият му привърженик е Уейн МакГрегър“. /с 47/. Направена и систематизация на съвременните хореографски похвати, която проследява деконструкцията на класическия танцов език, вписването на контактна импровизация и физически театър. В крайна сметка авторката достига до обобщението, че в периода на нейните търсения се синтезира хибриден танцов театър, явление, което е ново и тепърва носи насоките на своето развитие.

Приносите на тази дисертация са в тон с хармонията на практика и теория, т.е. на съчетаването на артистично и концептуално мислене от дисертантката. Тя не само е навлезнала в развитието на водещите европейски театри от първото десетилетие на ХХІ век,

но е анализирала и систематизирала целия репертоар, жанровите му насоки и кръстосвания, новите явления и пр. За първи път тя е направила и наблюдения върху индивидуалностите на водещите фигури на балетните режисьори на нашата съвременност – и го прави добре, защото съпреживява ставащото с опита и чувствителността на артист, както и с идеята за концептуализиране и систематизиране.

Приносите на нейните публикации, отразени в нейните стойностни публикации в български издания са достатъчни и отговарят на изискванията на закона. Авторитетът на нейната научна и пропагандаторска дейност се потвърждава от участието ѝ в международни и български научни и научно-приложни проекти, от опита ѝ на артист, от разкритите от нея концепции и проекти за собствени хореографии, осъществени въз основа на познаването на съвременния пластичен танцов език. .

Дисертацията на Мария Лозанова-Бузинку „ЗАПАДНОЕВРОПЕЙСКИЯТ БАЛЕТ ПРЕЗ ПЪРВИТЕ ДВЕ ДЕСЕТИЛЕТИЯ НА ХХІ ВЕК“ е написана вещо, но и е интригуващо, много увлекателно четиво – за специалистите, актьори, за интересувашите се от съвременна хореография. Това е сериозно изследване, написано много прецизно, с острота на анализа и в същото време – актуално и живо в съчетанието на практически и теоретичен аспект. Тя е създала и много ясни, безспорно трудоемки, но извънредно нагледни таблици за репертоара на водещите театри и школи. Като цяло тази информация не е извеждана по този начин, с рефлексията и прецизността, с увлечението на човек, създаващ и играещ съвременен танцов репертоар.

Въз основа на казаното до тук, очертаващо само някои отделни аспекти на приносите на дисертационния труд и съпътстващите

публикации, както и на личните ми впечатления от професионалните качества на кандидата, убедено препоръчвам на почитаемото Научно жури да присъди на Мария Лозанова—Бузинку научната и образователна степен „ДОКТОР“.

Проф. д-р Ангелина Петрова

23.11.2025

София

STATEMENT

regarding the procedure for awarding the educational and scientific degree **Doctor**
in Professional Field 8.3 *Musical and Dance Arts*, announced in State Gazette No. 65 /
12.08.2022

for **Mariya Lozanova-Buzincu**
by **Prof. Dr. Angelina Petrova**

The doctoral candidate Mariya Lozanova-Buzincu possesses remarkable experience both in the field of ballet theory and dance art, as well as in her career as a professional performer in leading Bulgarian and European ballet theatres. In addition, she creates her own choreographies: as can be seen, she has entered deeply into the language of 20th-century ballet and choreography, applying it both in traditional and modernist plots and contexts. In this sense, the combination of practical and theoretical discourse is connected with the idea of an authorial, individual and conceptual presence in the field of contemporary choreography and ballet. She has created an intriguing, detailed and large-scale work of the language of contemporary ballet, a work which transcends the aesthetic boundaries of postmodernism and enters far more complex conceptual domains, linking different aspects of theatre, music, and above all the evolving tradition of contemporary ballet in the first two decades after the year 2000. She is a researcher who combines fidelity to artistic practice with detailed and careful study, capable of sensing and interpreting the aims, accumulations, and aesthetic layers within contemporary choreographic language and concepts. She possesses not only an impressive biography as an artist and choreographer, but confidently enters the field of dance theory—as is evident from the themes and number of publications related to her dissertation. This contributes to the creation of a vivid dialogue with the present, with the concepts that interpret the plastic language, and with the unusual new dimensions of the theatrical, plastic, and musical elements that converge in her subject of study.

The dissertation of Mariya Lozanova-Buzincu, “*Western European Ballet in the First Two Decades of the 21st Century*,” was discussed and approved for defence by the Department of Choreography at South-West University “Neofit Rilski” on 18.09.2025. The dissertation comprises a total of 269 pages, of which 265 are main text. The bibliography includes 240 sources: 18 in Cyrillic, 130 in Latin script, 10 official websites, and 81 links to video materials analyzed in the text.

According to the author’s abstract, the author sets the following goals: to examine factual information regarding the development of major Western European ballet companies and the creative work of prominent Western European choreographers, including The Royal Ballet (London), the Paris Opera Ballet, the Staatsballett Berlin, and the Royal Swedish Ballet. The idea of providing a historical overview of these institutions is richly developed through the study of biographies and analysis of major works by the most renowned choreographers of Western European ballet in the 21st century—their creative paths, distinctive choreographic characteristics, and productions emblematic for the respective companies. The choreographers studied include: Alexander Ekman, Alexei Ratmansky, Angelin Preljocaj, Benjamin Millepied, John Neumeier, Christopher Wheeldon, Crystal Pite, Liam Scarlett, Mats Ek, Mauro Bigonzetti,

Nacho Duato, Ohad Naharin, Pär Isberg, Pina Bausch, Sasha Waltz, Wayne McGregor, William Forsythe, Heinz Spoerli, Sharon Eyal. Without a doubt, this is an impressive body of information, systematized and analyzed by the doctoral candidate—one of the most striking achievements of the present study.

The following chapters (second, third, fourth, etc.) present the development of ballet in England, Germany, and France. A highly detailed study is made of the main trends that transform tradition—the organic connection between the 20th century and the new directions emerging in ballet choreography and performance at the beginning of the 21st century. These new directions are evident in their organic links with the diversity and interwoven influences of leading choreographers such as Neumeier, Pina Bausch, and many others. Such a panorama is extremely helpful in navigating the chronology, facts, ideas, and narratives in order to draw conclusions about the dance art that has inherited, surpassed, and transformed postmodernism—undergoing an extraordinary metamorphosis in the 20th and 21st centuries.

It is not accidental that the author highlights that this study would be very useful for students in dance programs at art universities. As a person fascinated by and devoted to contemporary ballet choreography, I found it intriguing to read the evaluations and analyses of the stylistic signatures of contemporary institutions—for example:

“The dancers of The Royal Ballet are distinguished by exceptional clarity of movement, precise and quick footwork, and refined musicality. They perform equally well both the dramatically intense narrative productions and the non-narrative physical explorations of contemporary choreographers. This is due to the choreographic heritage established by de Valois, Ashton, and MacMillan, as well as the wide range of choreographic influences from the Russian and American ballet schools, combined with British theatrical tradition.” (Author’s abstract, p. 34).

These observations are valuable, as is the author’s closeness to the language of ballet practice—thus the dissertation can indeed be useful for dance and choreography students.

Different directions are outlined, such as the combination of traditional and contemporary choreography, followed by analysis of the foundations of abstract and technological contemporary dance, whose language is studied in the dissertation. Phenomena such as dramaturgical restructuring of existing ballets; transferring narratives from established productions into contemporary contexts (author’s abstract, p. 45); the participation of dancers in shaping the concept and the performance; the inclusion of the audience as a next step—are all examined. The clarity of the systematization of contemporary choreographic phenomena is presented with impressive precision. According to p. 47 of the abstract: *“The integration of multimedia and high-tech computer elements in contemporary productions is perhaps one of the most distinctive features of 21st-century choreographic art. Although this technique appears in the works of many contemporary choreographers, its most devoted advocate is arguably Wayne McGregor.”* The study also includes a systematization of contemporary choreographic techniques, tracing the deconstruction of classical dance language and the incorporation of contact improvisation and physical theatre. Ultimately, the author concludes that the period she examines gives rise to a synthesized hybrid dance theatre—a new phenomenon whose development is still unfolding.

The contributions of this dissertation lie in the harmony between practice and theory—in the author’s combination of artistic and conceptual thinking. She has not only explored the development of leading European theatres in the first two decades of the 21st century, but has also analyzed and systematized their repertoires, genre directions and intersections, new phenomena, etc. For the first time, she offers observations on the individuality of the leading figures among contemporary ballet directors—and she does so convincingly, because she approaches these processes with the experience and sensitivity of an artist, as well as with the intention to conceptualize and systematize them.

The contributions of her publications—presented in respected Bulgarian editions—are sufficient and meet the legal requirements. The authority of her scholarly and outreach work is confirmed by her participation in international and Bulgarian scientific and applied projects, by her experience as an artist, and by the concepts and projects for her own choreographies, created on the basis of a deep understanding of contemporary dance language.

The dissertation “*WESTERN EUROPEAN BALLET IN THE FIRST TWO DECADES OF THE 21st CENTURY*” by Mariya Lozanova-Buzincu is skillfully written, and at the same time it is an intriguing and highly engaging text—for specialists, performers, and all those interested in contemporary choreography. It is a serious study, written with precision, analytical sharpness, and yet with the vividness and relevance arising from the combination of practical and theoretical perspectives. She has also created very clear, undoubtedly labor-intensive but extremely illustrative tables of the repertoire of leading theatres and schools. Overall, this information has not previously been presented with such reflection, precision, and enthusiasm by someone who creates and performs contemporary dance repertoire.

Based on what has been said—highlighting only some of the contributions of the dissertation and its related publications, as well as my personal impressions of the candidate’s professional qualities—I confidently recommend that the esteemed Academic Jury award **Mariya Lozanova-Buzincu** the educational and scientific degree “**Doctor.**”

Prof. Dr. Angelina Petrova

23.11.2025

Sofia